

XVI. DVORANA SLÁVY SLOVENSKEJ MEDICÍNY SLS

Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc.

MUDr. Hedviga Pivovarníková, EuSpLM
prezidentka Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie SLS

Bratislava
23. júna 2026

Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc.
(*29.04.1932, Trnava - †12.10.2010)

Uvedenie do Dvorany slávy slovenskej medicíny (In memoriam)

Formovanie vedca a akademická cesta

- Ivan Pecháň sa narodil 29.04.1932 v Trnave.
- Jeho otec a aj starý otec boli lekári.
- K Trnave sa viažu jeho detské a chlapčenské roky.
- Po maturite na tamojšom gymnáziu sa rozhodol pre štúdium medicíny na LF UK.
- Študentská vedecká činnosť: Farmakologický ústav LF UK
- Osudové stretnutie: doc. T. R. Niederland a Ústav všeobecnej a klinickej biochémie LF UK v Bratislave
- Katedra biochémie pod vedením doc. T. Turského (1957)
- Vedecká aspirantúra: Ústav organickej chémie a biochémie ČSAV v Prahe (1963)

Láska k zelenému trávniku: Futbalová stopa prof. Pecháňa

- ako gymnazista hral futbal pod vedením trénera Antona Malatínskeho za FC Spartak Trnava v československej reprezentácii ako dorasteneec, potom pokračoval na fakulte v FO Slávia Medik
- zmysel pre fair-play: Profesor Pecháň ako tímový hráč na ihrisku aj v živote

...vynikal rýchlosťou pohybu a technickým spracovaním lopty, čo ho predurčovalo k zastávaniu útočnejších postov...

...hral vždy čestnú hru v športovom zápolení i v osobnom živote...

Prof. RNDr. Jozef Čársky, CSc.

Jedno z prvých mužstiev – stoja (zľava): Prekop, Starší, Riečanský, Bergendi, Beňuška, Štulrajter, v podprepe: Mentel, Remiš, Pecháň, Buranský, Čalfa.

Stoja (zľava): Remiš, Binovský, Prekop, Čalfa, Varsík, Beňuška, Vido, Pecháň, Štulrajter, Halčák, Mentel, Bergendi, Bražina.

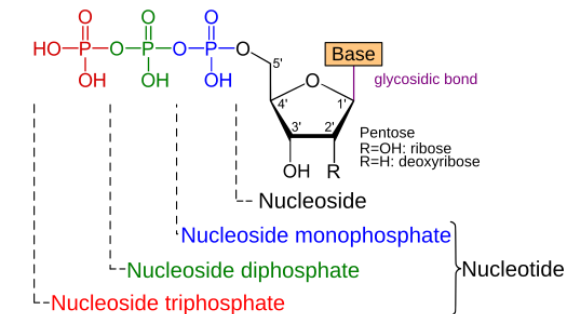
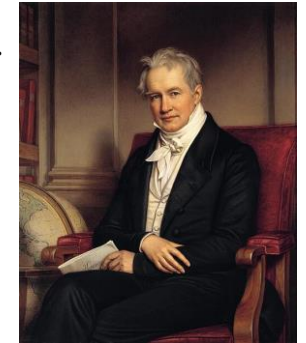
Vedecké srdce profesora – Výskum a inovácie

Rozsiahly vedecký záujem

- Metabolizmus a funkcia voľných nukleotidov (CNS, srdce, obličky)
- Experimentálne modely poškodenia CNS (neurologické ochorenia – SM)
- Biochemické aspekty regenerácie a transplantácie nervového tkaniva
- Kardioprotektívne režimy pri operáciách a transplantáciách srdca

Vo svojej vedeckej práci pokračoval ako aspirant Ústavu organickej chémie a biochémie ČSAV v Prahe, kde v roku 1963 obhájil svoju dizertačnú prácu.

- Vďaka štipendiu Humboldtovej nadácie absolvoval dlhodobé stáže na fyziologických ústavoch vo Freiburgu a v Mníchove.
- V roku 1968 habilitoval a v roku 1983 obhájil svoju doktorskú dizertačnú prácu.
- V roku 1991 je menovaný profesorom. Jeho vedecký záujem bol vskutku široký.
- Venoval sa výskumu metabolizmu voľných nukleotidov a ich funkcií, a to predovšetkým v CNS, srdci a obličkách.
- Vytvoril experimentálne modely poškodenia CNS, študoval klinické aspekty problematiky neurologických (SM) a kardiologických ochorení; študoval biochemické aspekty regenerácie a transplantácie nervového tkaniva.
- Pracoval na vývoji kardioprotektívnych režimov pri kardiochirurgických a angiochirurgických operáciách, pred, v priebehu a po transplantácii srdca.

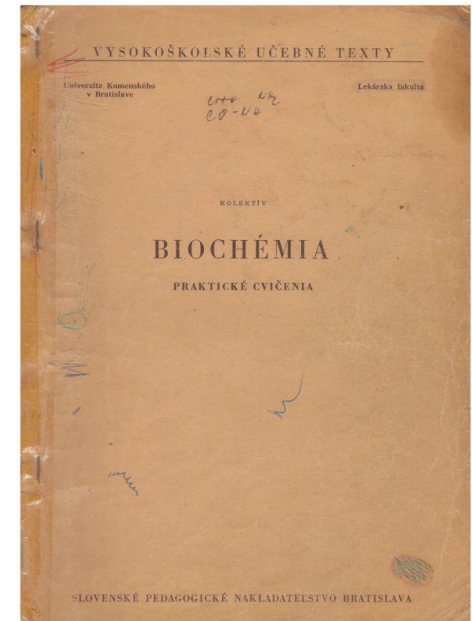
Na čele vzdelávania a odbornej komunity

- 1991: Externý vedúci Katedry klinickej biochémie SPAM (dnes SZU)
- 1995 – 1998: Predseda Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie o.z. SLS
- Zakladateľ a predseda Sekcie neurochémie Slovenskej biochemickej spoločnosti SAV
- Členstvo v medzinárodných komisiách (INTERMOZOG, IBRO)
- Významné funkcie v domácom a európskom kontexte
- Prednášal, publikoval, organizoval
- Člen Českej spoločnosti klinickej biochémie, Rakúskej spoločnosti klinickej biochémie, Medzinárodnej komisie programu INTERMOZOG a tajomník Československého národného komitétu Medzinárodnej organizácie pre výskum mozgu.

Pedagóg s darom reči a osobným šarmom

- Svoje odborné vedomosti, dlhoročné skúsenosti, dar reči, zmysel pre humor a šarm uplatnil ako pútavý prednášateľ.
- Pedagogické pôsobenie naprieč univerzitami:
 - Lekárska fakulta UK
 - Prírodovedecká fakulta UK
 - Chemicko-technologická fakulta SVŠT
 - Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce TU

BIOCHÉMIA PRAKTICKÉ CVIČENIA

rok vydania: 1964

vydavateľstvo: Rektorát Univerzity
Komenského v Bratislave

počet strán: 217

skriptá

Impozantné celoživotné dielo v číslach

- 24 monografií a učebníc
- 230 publikácií v odborných časopisoch a zborníkoch
- viac ako 500 prednášok a posterov

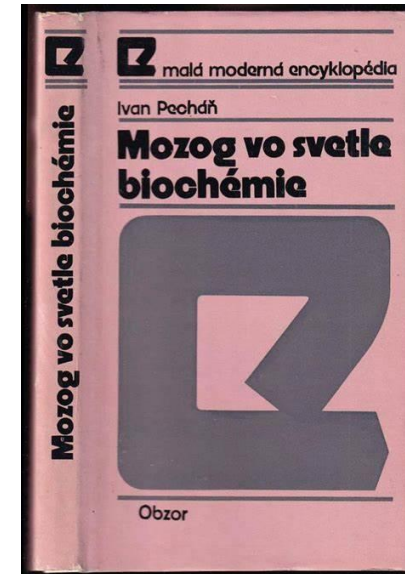
Za výsledky jeho práce mu boli udelené viaceré **ocenenia**:

- Cena Slovenského literárneho fondu,
- Cena profesora Kostlivého,
- Cena rektora Univerzity Komenského a
- viaceré pocty a ceny SLS, vrátane ceny Slovenskej kardiologickej spoločnosti za publikačnú činnosť.

Patril medzi významné osobnosti slovenskej biochémie a klinickej biochémie, bol uznávanou odbornou autoritou. Úspešne nás reprezentoval a šíril dobré meno slovenskej medicíny doma a v zahraničí.

Patril medzi úspešných organizátorov vedeckých podujatí a propagátorov biomedicínskeho diania u nás.

Svojou prácou vytýčil smer rozvoja odboru, ktorý dodnes čerpá aj z výsledkov jeho invenčnej vedeckej práce.

„Purkyňovka“ 2001 – SL Prešov

Program vedecko-pracovnej schôdze SL v Prešove

21. február

Pecháň a kol. (Bratislava) - Biochemické monitorovanie pacienta po transplantácii srdca

Daňová K. a kol. (Bratislava) - Natriuretické peptidy a endotelín -1 u pacientov po transplantácii srdca

Belúhová D. a kol. (Bratislava) - Poruchy biosyntézy cholesterolu

Pivovarníková H. a kol. - Predpovedá C-reaktívny proteín riziko kardiovaskulárnych ochorení?

2002 Odborné stretnutie – Tále

2003 Labkvalita - Košice

Primár OKB ÚKVCH a SÚSCH prof. MUDr. I. Pecháň, DrSc., vedúca laborantka OKB ÚKVCH a SÚSCH L. Gašparovičová a kolektív

Prof. MUDr. Ivan P e c h á ň, DrSc., prišiel pracovať na ÚKVCH v roku 1986 a stal sa prvým primárom OKB. Pod jeho vedením sa rozšíril výskum ochrany myokardu počas ischémie a reperfúzie so špeciálnym zameraním na kardiochirurgických pacientov. Zaoberal sa biochemickým a imunologickým monitorovaním pacientov po transplantácii srdca.

Splnil sa mu záverečný sen – pracoval na svojom oddelení takmer do posledných dní svojho života.

Svoj statočný boj s vážnou chorobou prehral, víťazil však celý život láskavosťou svojho srdca, slušnosťou, úctou pred ľudským bytím, veľkorysosťou, múdrosťou a ochotou pomáhať.

Priniesol do našich životov ľudskosť, dobroprajnosť, toleranciu, rozvahu a optimistický pohľad, na čokoľvek, čo nás v živote postretne.

Bolo nám cťou a zároveň radosťou, že sme ho stretli a mohli s ním spolupracovať a sprevádzať ho na jeho životnej púti.

Odišiel s ním kus nášho života, spomienky však na pána profesora - nášho učiteľa, kolegu, priateľa v našich srdciach navždy zostanú.

Žijúci odkaz – Cena profesora Ivana Pecháňa

- Udeľuje Výbor Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie, o.z. SLS od roku 2012 jedenkrát za dva roky na najvýznamnejšom odbornom, vedeckom podujatí, a to na Kongrese Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie (SSKB)
- Najvyššia pocta a uznanie pre členov odboru udeľovaná za celoživotný alebo dlhodobý významný odborný prínos pre klinickú biochémiu, výrazný príspevok k rozvoju vedného odboru, špičkový vedecký, pedagogický alebo publikačný počin vo forme knihy alebo publikácie, prípadne za iný hodnotný pracovný úspech osobnosti odboru
- Spomienka na osobnosť, ktorá vytýčila smer rozvoja odboru na Slovensku

Cena profesora Ivana Pecháňa bola založená ako vyjadrenie vďaky za prínos a význam tejto osobnosti v odbore klinickej biochémie. Je trvalou pripomienkou všetkého, čo v tomto odbore i medziľudských vzťahoch zanechal.

Uvedenie do Dvorany slávy slovenskej medicíny

Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc.

Významná osobnosť slovenskej medicíny

Ďakujeme za jeho celoživotné dielo a nezmazateľnú stopu